

Sygn. akt III PK 162/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa R. M.

przeciwko K. Sp. z o.o. w O.

o wynagrodzenie za godziny nadliczbowe,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 21 listopada 2019 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Spółecznych w O.

z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt V Pa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Pozwem z 22 sierpnia 2014 r., R. M. (powód) wniósł o zasądzenie od K. Sp. z o.o. (pozwany) w O. kwoty 47.853,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Wyrokiem z 21 grudnia 2016 r., IV P (...) Sąd Rejonowy w O. oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami procesu. Wyrokiem z 24 maja 2018 r., V Pa

(...) Sąd Okręgowy w O. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego i zasądził na rzecz powoda wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych oraz koszty procesu.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniósł pozwany, zaskarżając go w części obejmującej zasądzenie na rzecz powoda wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz kosztów postępowania. Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym o kosztach zastępstwa procesowego. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił: 1) wydanie wyroku w warunkach nieważności postępowania określonej w art. 379 pkt 4 k.p.c., spowodowanej sprzecznością składu sądu z przepisami prawa, która wynikała z tego, że dwukrotnie w trakcie trwania postępowania apelacyjnego doszło do zmiany składu orzekającego, gdyż w trakcie drugiej rozprawy jednym z członków składu orzekającego był sędzia, który nie znajdował się w pierwotnym składzie, zaś w trakcie trzeciej rozprawy skład orzekający procedował z powrotem w pierwotnej obsadzie. Spowodowało to dodatkowo naruszenia zasady bezpośredniości, gdyż wszystkie dowody w sprawie zostały przeprowadzone na drugiej rozprawie, w trakcie której w składzie znajdował się sędzia, który nie uczestniczył w wyrokowaniu i nie był członkiem pierwotnego składu orzekającego; 2) naruszenie art. 47b § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 23 ze zm., dalej jako p.u.s.p.) przez dwukrotne dokonanie zmiany składu sądu orzekającego, mimo że nie zachodziła niemożność rozpoznania sprawy w dotychczasowym składzie albo długotrwała przeszkoda w rozpoznawaniu sprawy w dotychczasowym składzie; 3) naruszenie art. 47b § 3 p.u.s.p. przez dwukrotne dokonanie zmiany składu orzekającego bez decyzji prezesa sądu albo upoważnionego przez niego sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ wytknięte w niej uchybienie procesowe nie prowadziło do nieważności postępowania, w szczególności z przyczyny objętej art. 379 pkt 4 k.p.c. Nieważności tej pozwany

upatruje w zmianie składu sędziowskiego na etapie rozpoznawania apelacji, przy czym skład orzekający (wydający wyrok) był taki sam jak skład pierwotnie wyznaczony. Wytykana przez pozwanego zmiana miała miejsce na drugiej rozprawie apelacyjnej. W aktach postępowania nie ma przy tym żadnych zarządzeń wyjaśniających okoliczności leżące u podstaw modyfikacji składu rozpoznającego sprawę.

Ustosunkowując się do powyższego zarzutu, Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że w wyroku Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2019 r., II PK 42/18 (niepublikowany) wyjaśniono, że zarówno art. 47a jak i art. 47b p.u.s.p. są przepisami o charakterze typowo organizacyjnym, a nie proceduralnym, które (w założeniu) mają na celu równomierne oraz losowe obciążenie sędziów obowiązkami służbowymi. Ich naruszenie nie oznacza składu sądu sprzecznego z przepisami prawa, lecz co najwyżej naruszenie zasad organizacji pracy sądu. Ponadto, art. 47b § 1 p.u.s.p. przewiduje odstępstwa od zasady niezmienności składu orzekającego.

Objęta zakresem zastosowania art. 379 pkt 4 k.p.c. sprzeczność składu sądu z przepisami prawa (skarżący nie zarzuca tego, że w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy), zachodzi, gdy: 1) skład sądu jest sprzeczny z art. 47 k.p.c., co ma miejsce gdy: a) sprawę rozpoznawaną w składzie jednoosobowym rozpoznało trzech sędziów zawodowych lub sędzia z udziałem dwóch ławników (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1968 r., III CZP 119/68, OSP 1970 z. 1, poz. 4); b) składowi przewodniczy niewłaściwa osoba (np. ławnik; sędzia sądu rejonowego orzekający w sądzie okręgowym, zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2000 r., II UKN 366/00, OSNAPiUS, 2002 nr 3, poz. 81). Szczególnym przypadkiem nieważności postępowania jest wydanie wyroku w innym składzie niż ten, który uczestniczył w rozprawie bezpośrednio poprzedzającej ogłoszenie wyroku (art. 323 k.p.c., zob. wyroki Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2009 r., I UK 32/09, LEX nr 518060; z 3 lipca 2008 r., III PK 10/08, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 284).

Żadna z opisanych wyżej sytuacji w niniejszej sprawie jednak nie zachodzi, ponieważ składem orzekającym był skład pierwotnie wyznaczony do rozpoznania sprawy i który uczestniczył w rozprawie poprzedzającej ogłoszenie wyroku. Naruszenie zasady bezpośredniości, na które powołuje się pozwany a polegające

na przeprowadzeniu pewnych czynności w trakcie drugiej rozprawy apelacyjnej (w innym składzie niż skład orzekający), nie prowadzi do nieważności postępowania, lecz jest jedynie zwykłym uchybieniem procesowym. Uchybienie to może stanowić podstawę skargi kasacyjnej, o ile skarżący wykaże wpływ tego uchybienia na wynik sprawy. W niniejszej sprawie skarżący nie sformułował jednak takiej podstawy skargi, która pozwoliłaby Sądowi Najwyższemu na dokonanie oceny w tym zakresie.

Mając powyższy na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.